

Overweging: 3e zondag van de advent 2023

Thema: Verheug U. Licht komt op uw weg

Lezingen: Jesaja 61,1-2a.10-11 en Johannes 1,6-8.19-28

Zondag 17 december 2023 René Hornikx

Bijzonder: zondag Gaudete

Goede mensen,

Verheug U, weest blij, jubel en juich!

Als ik de beelden op het journaal zie is er voor mij weinig om over te juichen en jubelen.

Veel mensen leven in het verborgene, in de duisternis die onze wereld omgeeft. Ze komen of mogen niet aan het licht komen.

En er zijn mensen die opstaan en allen die in het duister leven, hoop geven en licht brengen in hun bestaan.

Een verhaal van zo iemand heb ik meegebracht. Het is mogelijk dat ik het al eens heb verteld. In het kader van de lezingen van vandaag blijft het een sprekend voorbeeld van iemand die getuigt van het licht en het licht laat stralen in ogen van vernederde mensen.

Ik noem hem vandaag de nieuwe Johannes de Doper. Scott Neeson is zijn naam.

Hij was van niets opgeklommen tot in de hoogste regionen van de filmindustrie in Hollywood.

Scott leefde alléén, in een heel groot huis, met een dik salaris (1 miljoen dollar per jaar) en had drie peperdure auto's voor zijn huis staan.

Op 44 jarige leeftijd vroeg hij zich af of leven niet meer was dan alleen doen wat hij deed. Hij voelde zich moe, de zin in het werk dat hij deed ontging hem. Een collega stelde voor om een tijdje rust te nemen. Hij besloot een week op vakantie te gaan in Cambodja.

Toen hij daar zag in welke armoedige omstandigheden de mensen moesten leven, raakte hem dit diep. Op een dag werd hij meegenomen voor een uitstapje. Tijdens die wandeling zag hij in de verte een berg. Het leek wel of die berg leefde. Er werd hem verteld dat het een vuilnisbelt was.

Toen ze de vuilnisberg naderden zag hij op die berg kinderen, zwart van het vuil zoekend naar iets verkoopbaars. Hij was diep geschokt. Kon het beeld van die wroetende kinderen in het vuilnis niet uit zijn hoofd krijgen.

Enkele weken later stond zijn besluit vast. Hij gaf zijn baan op. Verkocht alles wat hij bezat en stelde zijn fortuin en zijn leven in dienst van de opvoeding en opleiding van de kinderen die leefden van en op de vuilnisbelt, de 'vuilnisbeltkinderen'.

Zo bracht hij licht in het donkere bestaan van deze kinderen. Zijn grootste hoop was dat, met opvang en scholing, enkele van deze kinderen zouden

opklimmen tot de top van de Cambodjaanse samenleving.¹ Scott bracht licht en baande een weg voor een toekomst voor deze kinderen.

Leiders van de dorpen in de omgeving keken hem vreemd aan. Ze vroegen hem: Wie ben je? Waarom doe je dit? Wie heeft je daartoe de opdracht gegeven? Wij zouden dit misschien ook vragen als hier een onbekende opkomt voor mensen waar haast niemand naar omkijkt: asielzoekers, vluchtelingen, het groeiend aantal daklozen. Want wanneer je iemand niet kan plaatsen, die alles anders doet dan we gewoon zijn, wanneer je niet goed kunt inschatten wat de beweegredenen van iemand zijn, maakt dat je onzeker. En vooral bij iets totaal nieuws geeft dat een onprettig gevoel, zeker bij mensen van aanzien en macht.

Zo iets horen we in het evangelie van vandaag ook. Johannes de Doper, die zichzelf omschrijft als 'een roepende in de woestijn', roept mensen op, hun kop niet langer in het zand te steken, niet weg te kijken waar onrecht gebeurt en mensen worden vernederd. Hij vraagt mensen eerlijk te zijn, recht door zee te gaan en niet steeds overheden naar de mond te praten. En dit laatste nu is een doorn in het oog van de autoriteiten in Jeruzalem. Johannes haalt hen met zijn oproep uit hun gewone doen. Ze vinden dat hij de orde verstoort, de machtsverhoudingen op scherp zet.

En ze willen weten wie hij is en wie hem gezonden heeft. Waar hij het recht vandaan haalt om de orde te verstoren en de mensen op te roepen niet mee te werken volgens te strenge wetten en regels die de overheden opleggen.

En iedereen die in het reine wil komen met zichzelf, iedereen die vuile handen heeft gemaakt en opnieuw wil beginnen spoelt hij schoon, die doopt hij met water. En Johannes zegt erbij: "Die na mij komt" en hiermee verwijst hij naar Jezus, "zal niet alleen dopen met water maar ook met vuur, hij zal iedereen louteren en bezielen met geestkracht, met Gods geestkracht."

Net als Scott Neeson, gaat het Johannes niet om hemzelf. Bij Scott gaat het om de toekomst en het geluk van de kinderen. En zijn hoop dat deze kinderen de samenleving van binnenuit veranderen, verlichten. Het gaat niet om hemzelf.

In het evangelie van vandaag gaat het ook niet om Johannes. Johannes verwijst slechts, verwijst naar het licht. Johannes is het licht niet. Scott is het licht niet. Beiden verwijzen naar het licht, dat er wel al is: in de kinderen die iets van de andere wereld, van Gods wereld hebben meegebracht, net zoals Jezus die Gods liefde zichtbaar maakt en als elk kind dat geboren wordt.

Onze geloofsgemeenschap Augustinus is, net als Johannes het licht zelf niet, ze verwijst naar het licht. Onze geloofsgemeenschap is als een raam, dat het licht doorlaat.

---

¹ Kiener, R., Operatie vuilnisbelt, in: *Reader's Digest Nederland*, november 2010, blz. 138-146.

Zo zou het ook met de kerk in het algemeen moeten gaan. Ook de kerk is het licht niet. Ook de kerk heeft tot taak het licht door te laten, te laten schijnen in de harten van mensen. Zij moeten mensen aanmoedigen, aanvuren en begeistere om mee te werken aan een rechtvaardige, barmhartige en eerlijke wereld.

Ook wij zijn het licht niet, maar we hebben, als christen, wel de opdracht te leven naar, te getuigen van en te verwijzen naar het licht dat Jezus is.

Als geloofsgemeenschap worden we uitgenodigd om de weg voor Jezus voor te bereiden; we zijn niet zelf het licht, maar zijn als ramen die het licht, de liefde, goedheid en menslievendheid mogen doorlaten. En dat licht is Jezus, licht van Gods licht, dat in het kind dat met Kerstmis opnieuw voor ons wordt geboren. Het liefst, in ons eigen hart wordt geboren.